

ВП Шмит у Поточарима: Политика мржње не доноси ништа осим несреће

*Обраћање високог представника Кристијана Шмита на
церемонији обиљежавања 27. годишњице геноцида у Сребреници*

Поточари, 11.07.2022. године

Вјеродостојан је изговорени текст!

ПОЛИТИКА МРЖЊЕ НЕ ДОНОСИ НИШТА ОСИМ НЕСРЕЋЕ

Поштовани ожалошћени, поштовани преживјели, поштоване мајке Сребренице, даме и господо, ваше екселенције, предсједавајући Организационог одбора, поштовани присутни на овој комеморацији,

Сваки пут када дођем на ово свето мјесто осјећам тежак терет – терет смртоносне агресије против младих људи који су пред собом имали толико планова и надања, против људи у зрелим годинама који су се бринули за своје породице, против старијих који су сажимали своја постигнућа за себе и за нове генерације, против свих нас, против људског рода. И осјећам терет неуспјеха међународне заједнице да испуни своју обавезу да заштити оне којима је пријетило погубљење.

Ништа од онога што данас кажем неће да ублажи бол оних који су изгубили своје мужеве, своје очеве, своје синове, своју браћу, све остале. Али да будемо ту са њима и да одамо пошту онима

чији ће посмртни остаци данас бити укупани је наша света дужност. И оно што сви можемо да урадимо је да допринесемо да се спријечи да таква бол икада више буде нанесена.

* * *

Окупили смо се овдје да одамо почаст жртвама геноцида. Ко год покушава да негира да је оно што се догодило овдје у Сребреници, баш на овом и околним мјестима, ко год покушава да негира да је то био геноцид, ко год покушава да умањи број жртава, као да би то умањило кривицу, размјер и страхоте тог злочина – тај живи учахурен у свјесно изабраном незнању.

Оно што се догодило у Сребреници прије 27 година било је јединствено у историји рата у Босни и Херцеговини. Добро је да је злочин темељито документован; добро је што је саграђен споменик; добро је што су, уз помоћ Хашког суда и сада Међународног резидуалног механизма за кривичне судове, починиоци кажњени, а жртвама се памте имена.

То не би било могуће без посвећености многих који су свој труд усмјерили ка очувању сјећања на жртве. Зато желим да вам захвалим у име међународне заједнице на свему што сте урадили и на вашој бризи.

Данас се сјећамо оних који су своје животе изгубили у Сребреници, граду чије је име постало синоним за геноцид. И поздрављам приједлог доградоначелника да требамо да радимо на томе да новим генерацијама то буде име за град који представља наду.

Морамо се сложити да понашање свих оних који глорификују ратне злочине и ратне злочинце представља увреду за ожалошћене и за све нас. Ти људи угрожавају напоре који се предузимају на изградњи боље будућности. Такво понашање мора бити проглашено незаконитим као резултат заједнички договореног увјерења сваког људског бића без обзира на његову или њену националност, вјеру, пол, или индивидуално поријекло.

Канцеларија високог представника је успостављена као озбиљан резултат шока нас међународних представника 1995. године. Канцеларија ће, а и ја ћу да испуним његову обавезу, да помогне овој земљи и њеним грађанима, да изграде пут ка будућности – интегрисаној европској мирној будућности.

Сви заједно требамо да се обавежемо на будућност у којој сљедећа генерација може да живи у овој земљи узимајући мир и помирење у сопствене руке. И морамо да урадимо више.

* * *

Требамо да се присјетимо и многих других мјеста обиљежених патњом у Босни и Херцеговини и сачувамо их. Такође морамо да се побринемо да сјећања не ишчезну. Они који умањују мјеста гдје су се злочини догодили чине штету и сјећању и људима.

Сјећамо се оних који су животе изгубили насилном смрћу у сваком дијелу ове земље. Сјећамо се сваке жртве чији је живот угашен због мржње, због страха. Покушаји да се оправда покољ су покушаји да се преокрене казаљка универзалног моралног компаса. Агресивни облици насиља никада нису оправдани. Са чврстом одлучношћу да превазиђемо мржњу, одајемо почаст свим страдалим. Чинимо то заједно. Чинимо то са поштовањем и понизношћу. Мир с вама.

Никада не смије да се заборави лекција из онога што се догодило у Сребреници. А то је да политика мржње, политика презира, страха не доноси ништа осим несреће. И морамо радити на томе да спријечимо да се то понови, и морамо да учинимо да „никада, никада више“ постане наше опредјељење, не само 11. јула. Морамо то да оставимо будућим генерацијама које заслужују право да знају све шта се овдје десило – не у различитим плановима и програмима него кроз отворени дијалог о томе шта појединац може да учини како би се ово спријечило у будућности. Како не бисмо разликовали млађе генерације на основу националног, полног или вјерског идентитета. Драго ми је да су ту челници вјерских заједница да потврде своје

увјерење да све мора бити у служби мира. Селам миру.

Данас одајемо почаст мртвима тако што још једном показујемо наше опредјелење за правду и опредјелење за изградњу земље која цијени и штити сваког грађанина који у њој живи. И поново желимо да истакнемо како смо ту да помогнемо, и ту смо да отворимо пут за све грађане Босне и Херцеговине ка мирном животу. Зато, ми као међународна заједница требамо да стојимо заједно и јасно дамо до знања да желимо дати свој допринос.

Данас је дан жалости; данас је дан када се сјећамо жртава. Данас је такође дан наде! Мирна и просперитетна будућност грађана ове земље је наша највећа обавеза. И може се догодити да овдје имамо генерацију која живи у миру. Видимо шта се ових дана дешава у Европи, и то нам указује да морамо да радимо проактивно како би се то и постигло. Учинимо то!

Хвала вам. Желим да изразим поштовање свима који пате и који раде за бољу будућност.